

Faktaark om revision af trossamfundsloven

27. januar 2025

Baggrund

Trossamfundsloven, som trådte i kraft den 1. januar 2018, indeholdt oprindeligt en revisionsklausul om, at loven skulle revideres i folketingsåret 2021- 22, hvilket nu er udskudt til folketingsåret 2024-2025.

Trossamfundsloven giver bl.a. mulighed for at søge om at blive anerkendt som trossamfund, hvis trossamfundet 1) har mindst 50 myndige medlemmer med bopæl i Danmark eller dansk indfødsret og 2) ikke opfordrer til eller foretager noget, der strider mod bestemmelser i lov eller bestemmelser fastsat i medfør af lov (lovlighedskrav). Med anerkendelse som trossamfund følger en række pligter til at oplyse om trossamfundets organisation og økonomi i det offentligt tilgængelige Trossamfundsregister (åbenhedskrav). Anerkendelsen kan tilbagekaldes, hvis betingelser og pligter ikke overholdes.

Anerkendelse iht. trossamfundsloven er ikke en betingelse for at være trossamfund i Danmark, og trossamfundsloven omfatter ikke krav om fx registrering eller tilsyn med ikke-anerkendte trossamfund. Anerkendte trossamfund har mulighed for at søge om skattefradrag, vielsesbemyndigelse og for at få udenlandske forkyndere til Danmark på et særligt opholdsgrundlag under forudsætning af, at øvrige betingelser herfor i ligningsloven og udlændingeloven m.v. er opfyldt. Der er ca. 430 anerkendte trossamfund og menigheder, hvoraf ca. 75 pct. er kristne.

Det følger af lovbemærkningerne til ændringslovene om udskydelse af revisionen, at kirkeministerens forslag om revision af loven skal tage udgangspunkt i en vurdering af erfaringerne med lovens bestemmelser i de første år, samt at der skal ske aktiv inddragelse af trossamfundene. Et ”Notat om erfaringsbaserede forslag til revision af trossamfundsloven” har været i høring i efteråret 2022.

Der lægges på baggrund af erfaringerne med lovens bestemmelser op til i alt ti større og mindre ændringer i forbindelse med revisionen:

1. Ny anerkendelsesbetingelse om religiøse forkyndere på den nationale sanktionsliste

Det indføres som en ny betingelse for anerkendelse, at trossamfund ikke må facilitere prædikener eller taler med deltagelse af personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste over personer, som er udelukket fra indrejse af hensyn til den offentlige orden i Danmark.

Med anerkendelse som trossamfund følger et særligt ansvar og status i det danske samfund. Forslaget om at indføre en ny anerkendelsesbetingelse var ikke med i høringen i 2022, men By-, Land- og Kirkeministeriet finder, at det ikke er foreneligt med at være et anerkendt trossamfund at udbrede budskaber fra personer, der er optaget på den nationale sanktionsliste over udenlandske religiøse forkyndere.

Den konkrete facilitering af prædikener skal kunne tilskrives trossamfundet som sådan. Det er en forudsætning, at personen er optaget på den nationale sanktionsliste på tidspunktet for faciliteringen. Kontakt mellem et trossamfund og en person på den nationale sanktionsliste vil ikke i sig selv være en overtrædelse af betingelsen.

2. Skærpelse af oplysningspligt ift. udenlandsk finansiering af religiøse forkyndere

Anerkendte trossamfunds oplysningspligt i forbindelse med indberetning af årsregnskabet til Trossamfundsregistret udvides til også at omfatte oplysninger om, hvem der aflønner religiøse forkyndere, der er udsendt til Danmark af udenlandske organisationer, foreninger eller stater.

Forslaget var ikke med i høringen i 2022, men et øget politisk fokus på indirekte udenlandsk støtte til trossamfund i Danmark taler for en udvidelse af de nugældende krav til anerkendte trossamfunds årsregnskaber, for så vidt angår oplysninger om indirekte støtte i form af aflønning af udenlandske forkyndere.

Oplysningerne vil skabe større åbenhed om indirekte finansiering af religiøse forkyndere og vil understøtte arbejdet i Udlændinge- og Integrationsministeriets Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme. Årsregnskabet skal ikke indeholde navne på de religiøse forkyndere eller oplysninger om deres individuelle løn, men derimod oplysninger om hvem der finansierer vedkommendes løn.

3. Lovfæstelse af ansvar for indberetning af årsregnskab til Trossamfundsregistret

Trossamfundenes ansvar for indberetning af årsregnskabet til Trossamfundsregistret tydeliggøres. Det kommer derfor til at fremgå direkte af loven, at trossamfundet skal indberette årsregnskabet direkte til Trossamfundsregistret ved digital selvbetjening. Dermed understreges det, at det er trossamfundets forpligtelse at sikre, at årsregnskabet indberettes korrekt. Der er tale om en tydeliggørelse af gældende ret.

4. Indførelse af mulighed for pålæg om brug af ekstern revisor ved gentagne fejl i årsregnskabet m.v.

Der indføres en hjemmel til, at kirkeministeren som led i tilsynet med trossamfund kan give et anerkendt trossamfund, der gentagne gange indberetter mangelfulde årsregnskaber til Trossamfundsregistret, et pålæg om at anvende en ekstern revisor. Formålet med forslaget er at bidrage til at højne kvaliteten af årsregnskaberne og dermed give mere åbenhed om trossamfundenes økonomi.

5. Lovfæstelse af krav til årsregnskab, der indgår i ansøgning om anerkendelse

Kravet i trossamfundslovens § 7, stk. 2, nr. 7, om fremsendelse af årsregnskab som en del af anmodningen om anerkendelse præciseres, så det fremgår, at årsregnskabet skal være revideret eller reviewet og give et retvisende billede af trossamfundets økonomiske forhold. Der er tale om en kodificering af gældende praksis.

6. Lovfæstelse af oplysningskrav ved anerkendelse af menighed

Oplysningskrav i forbindelse med anmodning om anerkendelse som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse præciseres, så der skabes større transparens og tydelighed om, hvilke oplysninger der skal indgå i en anmodning om anerkendelse som menighed omfattet af et trossamfunds anerkendelse. Der er tale om en kodificering af gældende praksis.

7. Lovfæstelse af dokumentationskrav ved ophør

Dokumentationskrav ved anmodninger om ophør af anerkendelse præciseres, så der skabes større transparens og tydelighed om, hvilke oplysninger der skal indgå i en anmodning om ophør af anerkendelse. Der er tale om en kodificering af gældende praksis.

8. Lovfæstelse af tidsfrist for indberetning af medlemstal

Tidsfristen for at indberette medlemstal præciseres, så det fremgår, at trossamfundene har pligt til at indberette medlemstal hvert år samtidig med indberetning af årsregnskabet. Med præciseringen skabes der større klarhed over de krav, der stilles til trossamfundene, ligesom antallet af tilsynssager på grund af manglende indberetning reduceres. Der er tale om en kodificering af gældende praksis.

9. Ændring af tidsfristen for indberetning af årsregnskab

Tidsfristen for indberetning af årsregnskab og medlemstal forlænges, sådan at fristen fremover er 8 måneder efter regnskabsårets afslutning. Fristen bliver dermed 3 måneder længere end i dag. Forslaget tager højde for den udbredte praksis, der er blandt anerkendte trossamfund med hensyn til at godkende årsregnskabet på et årligt sommermøde. Forslaget kan gennemføres ved ændring af den nugældende bekendtgørelse.

10. Ændring af kravet til vielsesforrettere om gennemførelse af kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre

Det gældende kursuskrav ændres sådan, at vielsesforretteren enten kan deltage i det eksisterende 2-dages kursus eller bestå en skriftlig prøve i dansk familieret, frihed og folkestyre.

Forslaget var ikke med i høringen i 2022, men veletablerede og toneangivende kristne trossamfund argumenterede i forbindelse med høringen for, at kursuskravet er unødvendigt for forkyndere med mange års virke i Danmark.

Der findes et tilsvarende kursus på Udlændinge- og Integrationsministeriets område, som skal gennemføres for at opnå forlængelse af opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f. Dette krav ændres ikke.